

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2024 r. poz. 1478, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą”, dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych, biorąc pod uwagę cele ochrony obszaru. Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 5 ustawy). Planu zadań ochronnych nie sporządza się dla obszaru Natura 2000 lub jego części, pokrywającego się w całości lub w części z obszarem parku narodowego, rezerwatu przyrody lub parku krajobrazowego, dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (art. 28 ust. 11 pkt 2 ustawy).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000 (art. 28 ust. 8a pkt 1 ustawy). W przypadku uznania konieczności zmiany planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 regionalny dyrektor ochrony środowiska - w przypadku gdy sprawuje on nadzór nad tym obszarem - podejmuje działania w celu zmiany tego planu albo ustanowienia nowego planu zadań ochronnych dla tego obszaru (art. 28 ust. 8b pkt 1 ustawy).

Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, zgodnie z art. 28 ust. 10 ustawy, zawiera:

1. opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
2. identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
3. cele działań ochronnych;
4. określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
5. wskazania do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
6. wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Tryb sporządzania projektu planu zadań ochronnych i zakres prac na potrzeby sporządzania projektu planu zadań ochronnych określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. z 2024 r. poz. 99 z późn. zm.), zwane dalej „rozporządzeniem”.

Sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwia zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu (art. 28 ust. 3 ustawy) oraz zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2024 r. poz. 1112, z późn. zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu (art. 28 ust. 4 ustawy).

Projekt planu zadań ochronnych zamieszcza się w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 2 pkt 24 lit. a ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko).

Projekt planu wymaga uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie - Dz. U. z 2023 r. poz. 190, z późn. zm.) oraz może być przedmiotem opinii regionalnej rady ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy).

Obszar Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160014 (zwany dalej „obszarem Natura 2000”) został uznany za obszar o znaczeniu dla Wspólnoty na mocy decyzji Komisji Europejskiej z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. U. UE. L. z 2011 r. Nr 33, str. 146). Nadzór nad obszarem sprawuje Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu.

Obszar Natura 2000 został wyznaczony jako specjalny obszar ochrony siedlisk zgodnie z rozporządzeniem Ministra Klimatu i Środowiska z dnia 5 lipca 2022 r. w sprawie specjalnego obszaru ochrony siedlisk Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej (PLH160014) (Dz. U. poz. 1645).

Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 października 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160014 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 2224 z późn. zm.), zwane dalej planem zadań ochronnych, które weszło w życie 3 listopada 2015 r., zgodnie z art. 19 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1890), zachowuje moc niezależnie od terminu, na jaki został ustanowiony, i może być zmieniane. Po analizie ustaleń dokumentacji planu zadań ochronnych, sporządzonej w 2024 r., mając na uwadze art. 28 ust. 8a pkt 1 oraz art. 28 ust. 8b pkt 1 ustawy uznano, że zachodzą przesłanki do jego zmiany – poprzez ustanowienie nowego dokumentu. Na potrzebę zmiany planu zadań ochronnych wskazuje analiza zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony przedmiotów ochrony oraz potrzeba aktualizacji celów działań ochronnych w odniesieniu do wszystkich wskaźników stanu ochrony przedmiotów ochrony. Tym samym uznano za zasadne ustanowienie planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 w brzmieniu nadanym niniejszym zarządzeniem i równocześnie wyeliminowanie z obrotu prawnego (utrata mocy) zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 16 października 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160014 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 2224), zmienionego zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 14 listopada 2017 r. zmieniającym zarządzenie z dnia 16 października 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160014 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 2834) oraz zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 17 lutego 2023 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej PLH160014 (Dz. Urz. Woj. Op. poz. 732).

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu przystąpił do prac nad projektem planu zadań ochronnych, zwanym dalej „projektem PZO”. Po ustaleniu terenu objętego projektem PZO oraz przedmiotów ochrony obszaru, organ sformułował założenia do sporządzenia ww. dokumentu i podał do publicznej wiadomości - zgodnie z § 2 pkt 3 rozporządzenia - informację o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu PZO i możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia tegoż projektu. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty, tj. wywieszono w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 08.04.2024 r. do 30.04.2024 r., umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 08.04.2024 r.) oraz opublikowano w dniu 08.04.2024 r., w formie obwieszczenia, w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w opolskim wydaniu Gazety Wyborczej.

W ramach prac zidentyfikowano osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar i sformułowano projekt PZO.

Zważywszy, że rezerwat przyrody Kokorycz oraz rezerwat przyrody Dębina, położone w granicach obszaru Natura 2000, posiadają plany ochrony uwzględniające zakres, o którym mowa w art. 28 ust. 10 ustawy

(zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Kokorycz” – Dz. Urz. Woj. Op. poz. 1501 oraz zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dębina” – Dz. Urz. Woj. Op. poz. 1502), plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 nie obejmuje ww. rezerwatów.

Granice obszaru Natura 2000 przedstawiono na załączniku mapowym (załącznik nr 2 do zarządzenia) oraz opisano w oparciu o punkty węzłowe (załącznik nr 1 do zarządzenia), dla których podano współrzędne x i y w układzie współrzędnych płaskich prostokątnych PL-1992, o którym mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 15 października 2012 r. w sprawie państwowego systemu odniesień przestrzennych (Dz. U. z 2024 r. poz. 342, z późn. zm.).

Katalog przedmiotów ochrony obszaru Natura 2000, określony w Standardowym Formularzu Danych dla obszaru Natura 2000, obejmuje:

- 1) starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* - kod siedliska 3150;
- 2) grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (*Galio-Carpinetum*, *Tilio-Carpinetum*) - kod siedliska 9170;
- 3) kwaśne dąbrowy (*Quercion robori-petraeae*) - kod siedliska 9190;
- 4) łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródłiskowe - kod siedliska 91E0;
- 5) łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) - kod siedliska 91F0.

Oceny stanu ochrony przedmiotów ochrony dokonano na podstawie wyników ekspertyzy specjalistycznej, w oparciu o trzy parametry stanu: powierzchnia siedliska, struktura i funkcje oraz perspektywy ochrony. Przy ocenie poszczególnych parametrów zastosowano zestawy wskaźników opisanych w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ).

Na podstawie dokonanej oceny stanu ochrony zidentyfikowano zagrożenia istniejące i potencjalne dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych będących przedmiotami ochrony (załącznik nr 3 do zarządzenia). Nazwy i kody zagrożeń podano według przygotowanej przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska „Instrukcji wypełniania Standardowego Formularza Danych obszaru Natura 2000” - załącznik nr 5 pn. „Lista referencyjna zagrożeń, presji i działań, Dyrekcja Generalna ds. Środowiska, Europejska Agencja Środowiska (EEA)”.

Cele działań ochronnych (załącznik nr 4 do zarządzenia) określono biorąc pod uwagę zidentyfikowane zagrożenia i zestawy wskaźników stanu ochrony, opisane w metodyce przygotowanej na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska, realizowanego przez GIOŚ. W przypadku siedliska 3150 zrezygnowano z ustalenia celu ochrony dla wskaźników pomocniczych odczyn wody, fitoplankton i zooplankton. Wskaźniki te nie są brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stanu ochrony, a służą jedynie lepszemu zrozumieniu przyczyn, które mogą oddziaływać na stan wskaźników kardynalnych. Analizę zasadności przyjętych celów działań ochronnych przedstawia poniższe zestawienie (tabela):

Parametr/ wskaźnik stanu ochrony	Cel działań ochronnych	Uzasadnienie przyjętego celu
3150 starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nympheion</i>, <i>Potamion</i>		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska na powierzchni 8,85 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 3150 (2012) oraz dokumentacją obszaru (SDF).
Charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu	Utrzymanie na 1 stanowisku w obszarze dużej różnorodności fitocenotycznej zbiorowisk (obecności nymfeidów)	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 3150 (2012). Aktualna ocena wskaźnika to FV (stan właściwy) i U1 (stan niezadowolający) po 1 stanowisku oraz U2 (stan zły) na 23 stanowiskach. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie są znane skuteczne sposoby introdukcji gatunków roślin

	i elodeidów, przy obecności pleustofitów drobnych do 50 % pokrycia powierzchni) (stanu właściwego), na 1 stanowisku w obszarze braku nymfeidów lub elodeidów lub obecne obie grupy, ale wówczas w zbiorowiskach elodeidów udział rogatka sztywnego większy niż 25 % (przy czym pleustofity powyżej 50 % pokrycia powierzchni) (stanu niezadowalającego), a na pozostałych stanowiskach jednego zbiorowiska nymfeidów lub elodeidów składającego się tylko z jednego gatunku (stanu złego), tj. oceny U2.	typowych dla starorzeczy na stanowiska, na których siedlisko z naturalnych przyczyn wykształca się w sposób kadłubowy. Stąd stan aktualny przyjęto jako referencyjny.
Gatunki wskazujące na degenerację	Utrzymanie na wszystkich stanowiskach w obszarze braku gatunków obcych i inwazyjnych (dopuszcza się obecność moczarki kanadyjskiej), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 3150 (2012).
Barwa wody	Utrzymanie na 24 stanowiskach w obszarze słabo zielonej, słabo przezroczystej, brązowawo-przezroczystej barwy wody (stanu właściwego) oraz na 1 stanowisku wyraźnie zielonego zabarwienia wody (stanu niezadowalającego), tj. oceny U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 3150 (2012). Aktualna ocena wskaźnika to FV (stan właściwy) na 24 stanowiskach oraz U1 (stan niezadowalający) na 1 stanowisku. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie są znane skuteczne metody poprawy stanu wskaźnika. Stąd stan aktualny przyjęto jako referencyjny.
Konduktywność (przewodnictwo elektrolityczne)	Utrzymanie przewodnictwa elektrolitycznego na 21 stanowiskach w obszarze niższego lub równego $600 \mu\text{S cm}^{-1}$ (stanu właściwego), na 1 stanowisku w obszarze na poziomie od 600 do $899 \mu\text{S cm}^{-1}$ (stanu niezadowalającego) oraz na 3 stanowiskach w obszarze większego niż $900 \mu\text{S cm}^{-1}$ (stanu złego), tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 3150 (2012). Aktualna ocena wskaźnika to FV (stan właściwy) na 21 stanowiskach, U1 (stan niezadowalający) na 1 stanowisku oraz U2 (stan zły) na 3 stanowiskach. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie są znane skuteczne metody poprawy stanu wskaźnika. Stąd stan aktualny przyjęto jako referencyjny.
Przezroczystość wody	Utrzymanie na 2 stanowiskach w obszarze widzialności krążka Secchiego nie sięgającej dna (stanu niezadowalającego) a na pozostałych stanowiskach w obszarze widzialności krążka Secchiego poniżej 1 m (stanu złego), tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 3150 (2012). Aktualna ocena wskaźnika to U1 (stan niezadowalający) na 2 stanowiskach oraz U2 (stan zły) na 23 stanowiskach. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie są znane skuteczne metody poprawy stanu wskaźnika. Stąd stan aktualny przyjęto jako referencyjny.
Odczyn wody	Wskaźniki pomocnicze, które nie są brane pod uwagę przy dokonywaniu oceny stanu ochrony.	
Plankton: Fitoplankton		

Plankton: Zooplankton		
Ogólny cel ochrony	Utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie jest możliwe osiągnięcie właściwego stanu (FV) czterech wskaźników kardynalnych: <i>charakterystyczna kombinacja zbiorowisk w obrębie transektu, barwa wody, konduktywność i przezroczystość wody</i> , ponieważ nie są znane skuteczne metody poprawy ich stanu. Stąd stan aktualny przyjęto jako referencyjny.
9170 grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny (<i>Galio-Carpinetum, Tilio-Carpinetum</i>)		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie siedliska w obszarze na powierzchni co najmniej 600 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z dokumentacją obszaru (SDF) powierzchnia siedliska w obszarze wynosi 659,34 ha. Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) ocena niezadowalająca U1 przyznawana jest w sytuacji gdy powierzchnia siedliska ulegnie zmniejszeniu o 10 %. Stąd jako cel przyjęto utrzymanie powierzchni na poziomie większym niż 90 %.
Charakterystyczna kombinacja florystyczna	Utrzymanie na co najmniej 65 % powierzchni siedliska w obszarze typowej kombinacji florystycznej, właściwej dla siedliska 9170 (stanu właściwego), a na pozostałej powierzchni siedliska w obszarze kombinacji florystycznej zniekształconej w stosunku do typowej dla siedliska 9170 (stanu niezadowalającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 65 % powierzchni siedliska w obszarze. Na pozostałej powierzchni ocena wskaźnika to U1 (stan niezadowalający) oraz U2 (stan zły). Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % powierzchni siedliska w obszarze. Ocena U1 wynika ze zubożenia runa, któremu nie sposób przeciwdziałać. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację płatów będących aktualnie w złym stanie (U2). Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny. Charakterystycznymi gatunkami w obszarze są: lipa drobnolistna, grab pospolity, dąb szypułkowy, wiąz szypułkowy, jesion wyniosły, olsza czarna, klon pospolity, buk zwyczajny, leszczyna pospolita, miodunka ćma, gwiazdnica wielkokwiatowa, zawilec gajowy, czyściec leśny, fiołek leśny, gajowiec żółty, podagrycznik pospolity, kokoryczka wielkokwiatowa, groszek wiosenny, pszeniec gajowy, wiechlina gajowa.
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na co najmniej 9 % powierzchni siedliska w obszarze braku roślin inwazyjnych (stanu właściwego), a na pozostałej powierzchni siedliska w obszarze sporadycznego występowania roślin inwazyjnych (nie więcej niż 2 % pokrycia transektu) (stanu niezadowalającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 9 % powierzchni siedliska w obszarze. Na pozostałej powierzchni ocena wskaźnika to U1 (stan niezadowalający) oraz U2 (stan zły). Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 90 % powierzchni siedliska w obszarze. W płatach siedliska zwykle występuje niecierpek drobnokwiatowy. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tego gatunku. Podjęcie prób zwalczania spowodowałoby presję na ekosystem większą niż sam gatunek obcy. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację płatów będących aktualnie w złym stanie (U2). Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny.
Ekspansywne gatunki rodzime w runie	Utrzymanie na co najmniej 13 % powierzchni siedliska w obszarze braku ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (stanu właściwego), a na pozostałej powierzchni siedliska	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 13 % powierzchni siedliska w obszarze. Na pozostałej powierzchni ocena wskaźnika to U1 (stan

	w obszarze pojedynczego (powyżej 1 %, lecz nie więcej niż 5 % pokrycia transektu) występowania ekspansywnych gatunków rodzimych w runie (stanu niezadowolającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	niezadowolający) oraz U2 (stan zły). Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % powierzchni siedliska w obszarze. Za powyższy stan odpowiedzialne jest przede wszystkim wysokie pokrycie części płatów siedliska turzycą drżączkowatą. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tego gatunku w warunkach gospodarczego wykorzystania drzewostanów. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację płatów będących aktualnie w złym stanie (U2). Stąd stan niezadowolający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny.
Struktura pionowa i przestrzenna roślinności	Utrzymanie na co najmniej 50 % powierzchni siedliska w obszarze struktury roślinności zróżnicowanej pod względem wieku i przestrzennie (ponad 50 % powierzchni płatów pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Osiągnięcie w ramach całej powierzchni siedliska w obszarze większego niż 10 % udziału drzew starszych niż 100 lat, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) przy zastosowaniu działań ochronnych spełnienie powyższego wymogu jest możliwe w długim okresie czasu.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze obfitego naturalnego odnowienia gatunków charakterystycznych w lukach i prześwietleniach, z nielicznymi śladami zgryzania, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Gatunki obce w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze mniejszego niż 1 % udziału w drzewostanie gatunków obcych geograficznie przy braku ich odnawiania się, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) przy zastosowaniu działań ochronnych spełnienie powyższego wymogu jest możliwe.
Martwe drewno wielkowymiarowe	Osiągnięcie na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w obszarze co najmniej 6 sztuk drewna wielkowymiarowego na hektar oraz na kolejnych 50 % powierzchni siedliska w obszarze od 3 do 5 sztuk drewna wielkowymiarowego na hektar, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy, należałoby wymagać, by na co najmniej 25 % powierzchni siedliska w tym obszarze wskaźnik przybierał wartość FV i na kolejnych 50 % powierzchni siedliska wartość co najmniej U1. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) przy zastosowaniu działań ochronnych spełnienie powyższego wymogu jest możliwe w długim okresie czasu. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) przy zastosowaniu działań ochronnych spełnienie powyższego wymogu jest możliwe.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie ponad	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015). Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) przy zastosowaniu działań ochronnych osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie wymaganym dla oceny FV jest możliwe.

	20 m ³ /ha, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	
Mikrosiedliska drzewne (drzewa biocenotyczne)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie ponad 20 szt./ha, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015). Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) przy zastosowaniu działań ochronnych osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie wymaganym dla oceny FV jest możliwe.
Inne zniekształcenia, w tym zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w obszarze braku zniszczeń runa i gleby związanych z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9170 (2015) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Ogólny cel ochrony	Poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) osiągnięcie właściwego stanu (FV) jedynego wskaźnika kardynalnego <i>charakterystyczna kombinacja florystyczna</i> nie jest możliwe w związku ze stanem niezadowalający (U1) części płatów, którego przyczyną jest ubogie runo, czemu nie sposób przeciwdziałać. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację płatów będących aktualnie w złym stanie (U2). Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny.
9190 kwaśne dąbrowy (<i>Quercion robori-petraeae</i>)		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 36,85 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) oraz dokumentacją obszaru (SDF).
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze typowej kombinacji florystycznej (stanu właściwego), a na pozostałych stanowiskach w obszarze kombinacji zubożonej w stosunku do typowej dla siedliska w regionie (stanu niezadowalającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 25 % stanowisk, U1 (stan niezadowalający) na 50 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na 25 % stanowisk. Ocena U1 wynika ze zubożenia runa, któremu nie sposób przeciwdziałać. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację płatów będących aktualnie w złym stanie (U2). Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny. Charakterystycznymi gatunkami w obszarze są: śmiałek pogięty, turzycza pigułkowata, nerecznica krótkoostna, orlica pospolita, kosmatka owłosiona, konwalia dwulistna.
Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy	Osiągnięcie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze dominacji gatunków typowych dla siedliska we wszystkich warstwach, przy zachowanych ilościowych (stanu właściwego), a na pozostałych stanowiskach w obszarze dominacji gatunków typowych dla siedliska we wszystkich warstwach, przy zaburzonych relacjach ilościowych (stanu niezadowalającego),	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to U1 (stan niezadowalający) na 50 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 50 % stanowisk. Za powyższy stan odpowiedzialne jest przede wszystkim wysokie pokrycie części płatów siedliska turzycą drżączkową, jeżynami i trzcinikiem. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tych gatunków w warunkach gospodarczego wykorzystania drzewostanów. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację części płatów, jednak bez możliwości osiągnięcia stanu właściwego na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w obszarze. Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny.

	tj. poprawa oceny z U2 na U1.	
Udział dębu w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w obszarze ponad 70 % udziału rodzimych gatunków dębów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV. Dodatkowo zaplanowano usuwanie części brzozy w płatach siedliska, co ma doprowadzić do utrwalenia właściwego stanu ochrony wskaźnika.
Udział sosny w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w obszarze mniejszego niż 10 % udziału sosny, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w obszarze mniejszego niż 10 % udziału gatunków obcych ekologicznie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze mniejszego niż 1 % udziału gatunków obcych geograficznie, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 25 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na pozostałych 75 % stanowisk. Poprawa stanu jest możliwa poprzez stopniową eliminację obcych geograficznie gatunków drzew.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie ponad 20 m ³ /ha, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 25 % stanowisk, U1 (stan niezadowolający) na 50 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na 25 % stanowisk. Przy zastosowaniu działań ochronnych poprawa stanu jest możliwa.
Martwe drewno leżące lub stojące >3 m długości i >50 cm grubości	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze co najmniej 6 sztuk wielkowymiarowego martwego drewna na 1 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze większego niż 10 % udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Naturalne odnowienie dębu	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze liczniejszego niż pojedyncze, naturalnego odnowienia rodzimych gatunków dębów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze zwartego	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 %

	drzewostanu, w którym obecne są luki i prześwietlenia, tj. oceny FV.	stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze pojedynczego występowania niecierpka drobnokwiatowego (stanu niezadowalającego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dopuszczalne jest jego liczne występowanie (stanu złego), tj. utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to U1 (stan niezadowalający) na 50 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 50 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 90 % stanowisk w obszarze. W płatach siedliska zwykle występuje niecierpek drobnokwiatowy. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tego gatunku. Podjęcie prób zwalczania spowodowałoby presję na ekosystem większą niż sam gatunek obcy. Stąd stan zły wskaźnika (U2) został przyjęty jako referencyjny.
Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym gatunki nitrofilne, okrajkowe, porębowe, w tym trzcinnik piaszkowy, jeżyny)	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze co najwyżej pojedynczego występowania gatunków ekspansywnych w runie (stanu właściwego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze osiągnięcie ich nie bardzo podwyższonego udziału (stanu niezadowalającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % powierzchni siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 25 % powierzchni siedliska w obszarze. Na pozostałej powierzchni ocena wskaźnika to U2 (stan zły). Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % powierzchni siedliska w obszarze. Za powyższy stan odpowiedzialne jest przede wszystkim wysokie pokrycie części płatów siedliska turzycą drżączkowatą, jeżynami i trzcinnikiem. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tych gatunków w warunkach gospodarczego wykorzystania drzewostanów. Natomiast założono stopniową, spontaniczną regenerację części płatów, jednak bez możliwości osiągnięcia stanu właściwego na co najmniej 75 % stanowisk w obszarze. Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny.
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w obszarze braku zniekształceń runa i gleby w obrębie płatów siedliska, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze braku śladów rozjeżdżania, wydeptywania i zaśmiecania, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 9190 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Ogólny cel ochrony	Poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) osiągnięcie właściwego stanu (FV) wskaźników kardynalnych <i>charakterystyczna kombinacja florystyczna</i> oraz <i>gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy</i> nie jest możliwe w związku ze zubożeniem runa oraz wysokim pokryciem części płatów siedliska turzycą drżączkowatą, jeżynami i trzcinnikiem. Założono jednak stopniową, spontaniczną regenerację płatów będących aktualnie w złym stanie (U2). Stąd stan niezadowalający wskaźnika (U1) został przyjęty jako referencyjny.
91E0 łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i>, <i>Populetum albae</i>, <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe		

Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 140 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) oraz dokumentacją obszaru (SDF).
Gatunki charakterystyczne	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze typowej dla łągu kombinacji florystycznej, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV. Charakterystycznymi gatunkami w obszarze są: olsza czarna, jesion wyniosły, kruszyna pospolita, wierzba krucha, czerecha pospolita, leszczyna zwyczajna, chmiel zwyczajny, wietlica samcza, czyściec leśny, pokrzywa zwyczajna, jeżyna popielica, przytulia błotna, przytulia czepna, psianka słodkogórz, podagrycznik zwyczajny, móżga trzcinowata, kostrzewa olbrzymia, turzyca rzadkokłosa, czartawa pospolita, bluszczyk kurdybanek, ostrożeń warzywny, szczyr trwały, gajowiec żółty, kopytnik, kielisznik zaroślowy, żywokost lekarski, krwawnica pospolita, karbieniec pospolity, tojeść pospolita, tarczycza pospolita.
Gatunki dominujące	Utrzymanie na co najmniej 28 % stanowisk siedliska w obszarze dominacji we wszystkich warstwach gatunków typowych dla siedliska przy zachowaniu naturalnych stosunków ilościowych (stanu właściwego) oraz osiągnięcie na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dominacji we wszystkich warstwach gatunków typowych dla siedliska przy dopuszczalnej dominacji facjalnej jednego z nich (stanu niezadowolającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 28 % stanowisk, U1 (stan niezadowolający) na 32 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 40 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % stanowisk w obszarze. Nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie przesuszenia części płatów i związanego z tym grądowienia, co ma wpływ na stosunki ilościowe gatunków typowych. Założono natomiast, że poprawa w przedmiotowym zakresie będzie następować wraz z dojrzewaniem drzewostanów i poprawą ich struktury. Stąd jako referencyjny został przyjęty stan niezadowolający (U1).
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze mniejszego niż 1 % udziału w drzewostanie gatunków obcych geograficznie, tj. poprawa oceny z U1 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 88 % stanowisk a na pozostałych stanowiskach U2 (stan zły). Przy zastosowaniu działań ochronnych poprawa stanu jest możliwa.
Inwazyjne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na co najmniej 44 % stanowisk siedliska w obszarze nielicznej obecności najwyżej jednego, obcego gatunku ekspansywnego (stanu właściwego) oraz osiągnięcie na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze występowania większej liczby obcych gatunków ekspansywnych bez ich dominacji facjalnej	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 44 % stanowisk, U1 (stan niezadowolający) na 32 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 24 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 90 % stanowisk w obszarze. W części płatów siedliska występuje niecierpek drobnokwiatowy i nawłóć późna. Założono, że wraz ze wzrostem udziału starszych drzew w drzewostanie oraz poprawą jego struktury nawłóć ustąpi z płatów siedliska. Brak jest natomiast skutecznych

	(stanu niezadowalającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	metod ograniczenia występowania niecierpka drobnokwiatowego. Podjęcie prób jego zwalczania spowodowałoby presję na ekosystem większą niż sam gatunek obcy. Stąd stan niezadowalający (U1) został przyjęty jako referencyjny.
Rodzime gatunki ekspansywne roślin zielnych	Utrzymanie na co najmniej 44 % stanowisk siedliska w obszarze braku nienaturalnej dla łągów dominacji rodzimych gatunków ekspansywnych (stanu właściwego) oraz osiągnięcie na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze występowania silnie ekspansywnych gatunków, lecz nie ograniczających różnorodności runa (stanu niezadowalającego), tj. poprawa oceny z U2 na U1.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 32 % stanowisk, U1 (stan niezadowalający) na 40 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 28 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 90 % stanowisk w obszarze. Wpływ na to ma niski wiek drzewostanów oraz wysychanie cieków w obrębie lub w pobliżu płatów siedliska na skutek suszy i zmniejszenia opadów. Założono, że wraz ze wzrostem udziału starszych drzew w drzewostanie oraz poprawą jego struktury ocena wskaźnika ulegnie poprawie, jednak nie jest możliwe całkowite wyeliminowanie przesuszenia części płatów i związanego z tym gradowienia. Stąd stan niezadowalający (U1) został przyjęty jako referencyjny.
Martwe drewno (łączne zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika na poziomie ponad 20 m ³ /ha, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 40 % stanowisk i U2 na 28 % stanowisk. Przy zastosowaniu działań ochronnych poprawa stanu jest możliwa.
Martwe drewno leżące lub stojące powyżej 3 m długości i powyżej 50 cm grubości	Osiągnięcie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze co najmniej 6 sztuk drewna wielkowymiarowego na hektar, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 16 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na 60 % stanowisk. Przy zastosowaniu działań ochronnych poprawa stanu jest możliwa.
Naturalność koryta rzecznoego	Utrzymanie na co najmniej 12 % stanowisk siedliska w obszarze braku regulacji cieków w obrębie płatów siedliska i ich bezpośrednim sąsiedztwie (stanu właściwego), utrzymanie na kolejnych 23 % stanowisk siedliska regulacji cieku z zachowaniem cech hydromorfologicznych cieku naturalnego (stanu niezadowalającego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dopuszczenie istnienia regulacji zmieniających rytm zalewów (stanu złego), tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika na stanowiskach związanych z ciekami wodnymi to FV na 12 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na 65 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % stanowisk w obszarze. Nysa Kłodzka jest rzeką uregulowaną od dawna. Stąd stan zły (U2) uznano za referencyjny.
Reżim wodny (w tym rytm zalewów, jeśli występują)	Utrzymanie na co najmniej 56 % stanowisk siedliska w obszarze dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża odpowiednich dla siedliska 91E0 (stanu	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 56 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na

	właściwego), utrzymanie na kolejnych 40 % stanowisk siedliska w obszarze dynamiki zalewów i przewodnienia podłoża obniżonych w stosunku do normalnego (stanu niezadowalającego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dopuszczenie zupełnego braku zalewów i przesuszenia podłoża (stanu złego), tj. oceny U2.	4 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % stanowisk w obszarze. W związku z występowaniem długotrwałych suszy i zazwyczaj krótkotrwałych opadów nawalnych zasilanie wodami opadowymi jest ograniczone i może dochodzić do przesuszenia podłoża. W takich sytuacjach ograniczona jest też szansa zalewów powierzchniowych wodami rzeki. Zalanie wodami rzecznyymi wymagałoby bardzo wysokiego poziomu wody, co jest nie do pogodzenia z wymogami ochrony przeciwpowodziowej. W związku z tym na części stanowisk zalewy prawdopodobnie będą się zdarzały jedynie wyjątkowo. Stąd stan zły (U2) uznano za referencyjny.
Wiek drzewostanu	Osiągnięcie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze większego niż 20 % udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 20 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na 52 % stanowisk. Przy zastosowaniu działań ochronnych poprawa oceny jest możliwa.
Pionowa struktura roślinności	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze naturalnej, zróżnicowanej wiekowo struktury drzewostanu, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Osiągnięcie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze obfitego naturalnego odnowienia, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 24 % stanowisk, U1 (stan niezadowalający) na 52 % stanowisk i U2 (stan zły) na kolejnych 24 % stanowisk. Przyjęto, że niewielka poprawa stanu wskaźnika jest możliwa w wyniku spontanicznych procesów naturalnych, związanych ze stopniowym podnoszeniem wieku drzewostanów.
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w obszarze braku uszkodzeń runa i gleby związanego z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Inne zniekształcenia	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze braku zniekształceń, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91E0 (2010, 2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Ogólny cel ochrony	Utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie jest możliwa poprawa stanu wskaźnika kardynalnego <i>reżim wodny</i> , który decyduje o ocenie ogólnej. W związku z występowaniem długotrwałych suszy i zazwyczaj krótkotrwałych opadów nawalnych zasilanie wodami opadowymi jest ograniczone i może dochodzić do przesuszenia podłoża. W takich sytuacjach ograniczona jest też szansa zalewów powierzchniowych wodami rzeki. Zalanie wodami rzecznyymi wymagałoby bardzo wysokiego poziomu wody, co jest nie do

		pogodzenia z wymogami ochrony przeciwpowodziowej. W związku z tym na części stanowisk zalewy prawdopodobnie będą się zdarzały jedynie wyjątkowo. Stąd w odniesieniu do oceny ogólnej stan zły (U2) przyjęto jako referencyjny.
91F0 łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (<i>Ficario-Ulmetum</i>)		
Powierzchnia siedliska	Utrzymanie powierzchni siedliska w obszarze na poziomie 356 ha, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) oraz dokumentacją obszaru (SDF).
Charakterystyczna kombinacja florystyczna runa	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze typowej dla łęgu kombinacji florystycznej runa, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV. Charakterystycznymi gatunkami w obszarze są: czosnaczek pospolity, jeżyna popielica, czyściec leśny, pokrzywa zwyczajna, przytulia czepna, kuklik pospolity, jasnota plamista, podagrycznik pospolity, niecierpek pospolity, zawilec gajowy, miodunka ćma, ziarnopłon wiosenny, czartawa pospolita, bluszczyk kurdybanek, trędownik bulwiasty, szczyr trwały, prosownica rozpierzchła, turzyca leśna, turzyca rzadkokłosa.
Gatunki dominujące w poszczególnych warstwach fitocenozy	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze dominacji we wszystkich warstwach gatunków typowych dla siedliska przy naturalnych stosunkach ilościowych, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Liczba gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion” występujących w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze co najmniej 3 gatunków z grupy „wiązy, dąb, jesion”, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Różnorodność gatunkowa warstwy krzewów	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze co najmniej 4 gatunków w warstwie krzewów, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Gatunki obce ekologicznie w drzewostanie	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze mniejszego niż 10 % udziału gatunków obcych ekologicznie w drzewostanie, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	Osiągnięcie na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze mniejszego niż 1 % udziału gatunków obcych geograficznie w drzewostanie, tj. poprawy oceny z U2 na FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 89 % stanowisk a na pozostałych stanowiskach U2 (stan zły). Poprawa stanu jest możliwa poprzez stopniową eliminację obcych geograficznie gatunków drzew.
Martwe drewno (łącznie zasoby)	Osiągnięcie średniej wartości wskaźnika	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012). Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena

	na poziomie ponad 20 m ³ /ha, tj. poprawa oceny z U2 na FV.	wskaźnika to FV na 56 % stanowisk i U1 (stan niezadowolający) na 10 % stanowisk. Przy zastosowaniu działań ochronnych poprawa stanu jest możliwa.
Martwe drewno leżące lub stojące powyżej 3 m długości i powyżej 50 cm grubości	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze co najmniej 6 sztuk wielkowymiarowego martwego drewna na hektar, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Wiek drzewostanu (obecność starodrzewu)	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze większego niż 10 % udziału objętościowego drzew starszych niż 100 lat, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Naturalne odnowienie drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w obszarze obfitego, reagującego na luki i prześwietlenia naturalnego odnowienia więcej niż 2 gatunków, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 25 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Struktura pionowa i przestrzenna drzewostanu	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze zróżnicowanej wiekowo struktury drzewostanu (ponad 70 % powierzchni stanowiska pokryte przez zwarty drzewostan, jednak obecne luki i prześwietlenia), tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Przejawy procesu gładowienia	Utrzymanie na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w obszarze braku przejawów procesu gładowienia, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 50 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Ekspansywne gatunki obce w podszycie i runie	Utrzymanie na co najmniej 41 % stanowisk siedliska w obszarze nielicznej obecności najwyżej jednego, obcego gatunku ekspansywnego (stanu właściwego), utrzymanie na kolejnych 48 % stanowisk siedliska w obszarze występowania większej liczby obcych gatunków ekspansywnych bez ich dominacji facjalnej (stanu niezadowolającego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dopuszczenie facjalnej dominacji gatunku obcego (stanu złego), tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 41 % stanowisk, U1 (stan niezadowolający) na 48 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 11 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 90 % stanowisk w obszarze. W części płatów siedliska występuje niecierpek drobnokwiatowy i nawłóć późna. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tych gatunków. Podjęcie prób zwalczania spowodowałoby presję na ekosystem większą niż sam gatunek obcy. Stąd stan zły wskaźnika (U2) został przyjęty jako referencyjny.

Ekspansywne gatunki rodzime (apofity) w runie; w tym trzcinnik piaszkowy, jeżyny	Utrzymanie na co najmniej 59 % stanowisk siedliska w obszarze co najwyżej pojedynczego występowania apofitów (stanu właściwego), na kolejnych 33 % stanowisk siedliska w obszarze występowania apofitów nie bardzo ekspansywnego (stanu niezadowalającego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dopuszczenie silnej ekspansji apofitów (stanu złego), tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 59 % stanowisk, U1 (stan niezadowalający) na 33 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 8 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % stanowisk w obszarze. W części płatów siedliska zaznacza się nadmierna ekspansja turzycy drżączkowej, jeżyn i trzcinnika piaskowego. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania tych gatunków. Podjęcie prób zwalczania spowodowałoby presję na ekosystem większą niż sam gatunek ekspansywny. Stąd stan zły wskaźnika (U2) został przyjęty jako referencyjny.
Stosunki wodno-wilgotnościowe	Utrzymanie na co najmniej 59 % stanowisk siedliska w obszarze naturalnych warunków wilgotnościowych (stanu właściwego), na kolejnych 26 % stanowisk siedliska w obszarze znacznego uwilgotnienia, niewiele tylko odbiegającego od stanu naturalnego (stanu niezadowalającego), a na pozostałych stanowiskach siedliska w obszarze dopuszczenie objawów przesuszenia (stanu złego), tj. oceny U2.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika to FV na 59 % stanowisk, U1 (stan niezadowalający) na 26 % stanowisk oraz U2 (stan zły) na kolejnych 15 % stanowisk. Brak jest możliwości osiągnięcia oceny FV na 75 % stanowisk w obszarze. W związku z występowaniem długotrwałych suszy i zazwyczaj krótkotrwałych opadów nawałnych zasilanie wodami opadowymi jest ograniczone i może dochodzić do przesuszenia podłoża. W takich sytuacjach ograniczona jest też szansa zalewów powierzchniowych wodami rzeki. Zalanie wodami rzecznyymi wymagałoby bardzo wysokiego poziomu wody, co jest nie do pogodzenia z wymogami ochrony przeciwpowodziowej. W związku z tym na części stanowisk zalewy prawdopodobnie będą się zdarzały jedynie wyjątkowo. Stąd stan zły (U2) uznano za referencyjny.
Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	Utrzymanie na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w obszarze braku uszkodzeń runa i gleby związanego z pozyskaniem drewna, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 75 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	Utrzymanie na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w obszarze braku zniekształceń, tj. oceny FV.	Zgodnie z opisem metodyki dla siedliska 91F0 (2012) by ocenić stan wskaźnika w obszarze Natura 2000 jako właściwy (FV), należy wymagać, by na co najmniej 90 % stanowisk siedliska w tym obszarze stan był właściwy. Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) aktualna ocena wskaźnika w obszarze to FV.
Ogólny cel ochrony	Utrzymanie oceny U2.	Zgodnie z dokumentacją PZO (2024) nie jest możliwe osiągnięcie właściwego stanu wskaźnika kardynalnego <i>stosunki wodno-wilgotnościowe</i> , który decyduje o ocenie ogólnej. Stan zły (U2) ww. wskaźnika wynika z występowania długotrwałych suszy i zazwyczaj krótkotrwałych opadów nawałnych co może prowadzić do przesuszenia podłoża. W takich sytuacjach ograniczona jest też szansa zalewów powierzchniowych wodami rzeki. Zalanie wodami rzecznyymi wymagałoby bardzo wysokiego poziomu wody, co jest nie do pogodzenia z wymogami ochrony przeciwpowodziowej. W związku z tym na części stanowisk zalewy prawdopodobnie będą się zdarzały jedynie

		wyjątkowo. Stąd w odniesieniu do oceny ogólnej jako referencyjny przyjęto stan zły (U2).
--	--	--

Realizacji ww. celów służą zaplanowane działania ochronne dotyczące ochrony czynnej, wymienione w załączniku nr 5 do zarządzenia.

W niniejszym dokumencie nie zaplanowano działań ochronnych mających przeciwdziałać zagrożeniom generowanym przez niemożliwe do wyeliminowania czynniki naturalne (susze i zmniejszenie opadów). Z tego względu zrezygnowano z podejmowania działań ochronnych w odniesieniu do siedliska 3150.

W przypadku siedlisk 91E0 oraz 91F0 istniejące jazy na Nysie Kłodzkiej wpływają negatywnie na stan wskaźników *naturalność koryta rzecznego, stosunki wodno-wilgotnościowe i reżim wodny*. Występowanie jazów zmienia prędkość przepływu w rzece oraz rytm zalewania. W takich sytuacjach ograniczona jest też szansa zalewów powierzchniowych wodami rzeki. Ponieważ Nysa Kłodzka jest rzeką uregulowaną od dawna oraz z racji, że zalanie wodami rzecznyymi całej powierzchni siedliska w obszarze Natura 2000 wymagałoby bardzo wysokiego poziomu wody, co jest nie do pogodzenia z wymogami ochrony przeciwpowodziowej, nie przewidziano działań ochronnych mających na celu wyeliminowanie istniejącej zabudowy hydrotechnicznej lub modyfikacji jej funkcjonowania. Natomiast wynikający z tego obniżony stan ochrony uznano za referencyjny.

Zrezygnowano także z działań ochronnych mających na celu usuwanie z płatów siedlisk obcych geograficznie roślin zielnych. W części płatów siedlisk leśnych występuje niecierpek drobnokwiatowy i nawłóć późna. Brak jest skutecznych metod ograniczenia występowania niecierpka drobnokwiatowego. Podjęcie prób jego zwalczania spowodowałoby presję na ekosystem większą niż sam gatunek obcy. Założono natomiast, że wraz ze wzrostem udziału starszych drzew w drzewostanie oraz poprawą jego struktury nawłóć ustąpi z płatów siedliska.

Z kolei obowiązek wykonywania działań ochronnych związanych z usuwaniem odpadów porzucanych w siedliskach leśnych wynika z przepisów odrębnych, tj. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1587 z późn. zm.) i określanie ich w planie zadań ochronnych byłoby zbędnym powtórzeniem regulacji ustawowych. W ramach planu zadań ochronnych nie można tworzyć regulacji, które są powtórzeniem przepisów ustawowych, a także regulacji, które będą je modyfikowały, gdy ustawodawca nie przewiduje uwzględniania planu zadań ochronnych w danej dziedzinie, czy danym akcie. Regulacje planu zadań ochronnych nie powinny również skutkować wątpliwościami adresatów norm, co do podstawy oraz zakresu ich praw i obowiązków. Z uwagi na powyższe, jeśli działanie ochronne i obowiązek jego wykonania wynikają z przepisów ustawy, to działanie takie nie powinno być uwzględniane w planie zadań ochronnych.

Uwzględnione w zarządzeniu działania dotyczące monitoringu stanu przedmiotów ochrony oparto na metodyce opracowanej przez GIOŚ na potrzeby Państwowego Monitoringu Środowiska. Monitoring realizacji celów działań ochronnych prowadzony będzie poprzez monitoring stanu ochrony poszczególnych przedmiotów ochrony.

Ponieważ materiały zgromadzone na potrzeby sporządzenia dokumentacji planu zadań ochronnych dostarczyły wystarczającej wiedzy potrzebnej do zweryfikowania występowania i statusu siedlisk przyrodniczych i gatunków oraz pozwoliły określić stan ochrony przedmiotów ochrony, nie zachodzi konieczność planowania działań ochronnych dotyczących uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony.

W ramach prac nad niniejszym planem zadań ochronnych nie zidentyfikowano potrzeby określenia wskazań do zmian w istniejących planach ogólnych gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. W przeanalizowanych dokumentach planistycznych nie znaleziono zapisów, których realizacja może powodować pogorszenie stanu ochrony przedmiotów ochrony albo uniemożliwia osiągnięcie celów działań ochronnych.

Działania ochronne określone w niniejszym planie zadań ochronnych są wystarczające dla utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, dla których wyznaczono obszar Natura 2000. Stąd nie zachodzi potrzeba ustanawiania planu ochrony.'

W ramach opracowywania projektu planu Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu zapewnił możliwość udziału wszystkim zainteresowanym w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu. Do prac nad określeniem działań ochronnych (w zespole roboczym, zwanym Zespołem Lokalnej Współpracy) zostały zaproszone osoby i podmioty prowadzące działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000. Podczas zorganizowanych dwóch spotkań (w dniach 16.08.2024 r., 30.08.2024 r.) członkowie Zespołu Lokalnej Współpracy, w oparciu o zidentyfikowane zagrożenia i wyznaczone cele, omówili i wypracowali zakres niezbędnych do wykonania działań ochronnych.

Zgodnie z art. 28 ust. 4 ustawy, zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko w procesie przygotowania niniejszego planu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu poinformował o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych i o jego przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy, w tym projektem niniejszego zarządzenia oraz o miejscu, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu oraz o organie właściwym do ich rozpatrzenia. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu od 12.06.2025 r. do 04.07.2025 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu w dniu 12.06.2025 r. oraz opublikowano w dniu 12.06.2025 r. w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w Nowej Trybunie Opolskiej.

Wypracowany projekt planu zadań ochronnych został ujęty w publicznie dostępnym wykazie danych (Ekoportal).

W trakcie przeprowadzonych konsultacji społecznych złożono następujące uwagi i wnioski:

1. Pan Marek Czader, Zastępca Dyrektora ds. Gospodarki Leśnej w Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach (pismo nr ZO.7210.10.2025 z 02.07.2025 r.):

W projekcie zarządzenia w sprawie planu zadań ochronnych, dla siedlisk leśnych występujących w obszarze Natura 2000 Opolska Dolina Nysy Kłodzkiej (91F0, 91E0, 91F0) zapisano: „Dostosowanie gospodarki leśnej do potrzeb ochrony siedliska poprzez wyznaczenie przed rozpoczęciem użytkowania rębego (lub w jego trakcie, jeśli zostało częściowo wykonane) 12% powierzchni wydzielania jako biogrupy”. W dotychczas obowiązującym dokumencie powierzchnia biogrupy została ustalona na 10% powierzchni wydzielania. Taki zapis został też wprowadzony do Planu Urządzenia Lasu na lata 2024 – 2033. Wobec powyższego proponujemy pozostawienie powierzchni biogrupy na poziomie 10% powierzchni wydzielania.

Uwaga została uwzględniona.

2. Pan Wiesław Skrzypek, Nadleśniczy Nadleśnictwa Tułowice (pismo nr ZO.7210.1.2025 z 01.07.2025 r.):

Nadleśnictwo Tułowice wskazuje, że bezzasadnym jest zwiększanie powierzchni biogrup przed rozpoczęciem użytkowania rębego w wydzieleniu z 10% (aktualny PZO) do 12%. W Nadleśnictwie Tułowice obowiązuje nowy Plan Urządzenia Lasu na lata 2024 – 2033, w którym to zostały ujęte wskazówki gospodarcze z aktualnie obowiązującego planu zadań ochronnych dla Opolskiej Doliny Nysy Kłodzkiej, gdyż nie było przesłanek wskazujących na możliwość zwiększenia powierzchni kęp. Jednocześnie należy zwrócić uwagę, że kępy pozostawiane w wielkości 10% są dwukrotnie większe w stosunku do zapisów w Zasadach Hodowli Lasu stanowiących Załącznik nr 1 do Zarządzenia DGLP nr 108 z dnia 05 grudnia 2023 r. Wobec powyższego rozmiar biogrup powinien pozostać na poziomie 10%.

Uwaga została uwzględniona.

Projekt niniejszego zarządzenia był przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu w dniu 30 maja 2025 r. pozytywnie zaopiniowała ten dokument.

Projekt niniejszego zarządzenia został uzgodniony przez Wojewodę Opolskiego (pismo nr IN.III.710.6.2025.PW z 23 lipca 2025 r.).

Realizacja działań ochronnych zawartych w niniejszym akcie prawnym będzie finansowana, m. in. ze środków budżetu państwa w części, której dysponentem jest sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000. Szacuje się, że koszt realizacji działań ochronnych określonych w niniejszym planie, w tym działań monitoringowych, wyniesie łącznie około 79 tys. zł w ciągu pierwszych 10 lat jego obowiązywania.